

Gospodarske.

Vzreja prašičkov. Kar se je v mladosti zamudilo, se v starosti ne da več dostaviti — to velja posebno tudi o živinoreji. Vzreja se začne takorekoč že z oploditvijo prasice, ker rabi žival velik del svojih telesnih sokov za rasti in razvoj mladice. Plemenjače se ne smejo ne preobilno a tudi ne preskopo krmiti. Predebele svinje navadno ne vržejo dobrih mladčev ali pa mladčji kmalu poginejo. Preslabe prasice pa spravijo slabe mladice na svet. Zato je za svinjereja od velike važnosti, da krmljenje pravilno in primerno uredi. Ravno tako kakor za brejo, je tudi za doječo prasico velike važnosti primerna krma, mnoge tožbe, kako težko je skopati prasce, bi utihnile, ko bi se ljudje ozirali na to. Mnoge bolezne prikazni, ki se pojavljajo pri prašičkih, bi poehale, če bi se oziralo na pravilno krmo. Primerna krma za prasice so zelenjava, pesa, rona, korenje in malo ječmena ali ovesa. Po zimi se zelenjava nadomesti s fino otavo. Najboljše je seveda, če se prasice lahko pasejo. Ne sme se dajati nobena vroča, napejajoča krma, ravno tako tudi ne fabrikacijski odpadki katerekoli vrste. Torej se ne sme krmiti: ječisti sadeži (bob, grah, fižol i. t. d.), prge, riževa moka, pivove troske, pomije. Vedno se mora skrbeti tudi za to, da imajo svinje svežo pitno vodo na razpolago. Tudi se naj daje svinjam prilika, da lahko ogrižejo razpadlo zidovje ali pa jedo apnenno zemljo. Nadaljni vzrok, da se prašički večkrat tako težko vzredijo, tiči v tem, da se ne pazi na pravi čas povrženja. Tukaj prihajajo pred vsem meseci marec, april, konec julija ali začetek avgusta v vpoštev. Kakor je znano, vpliva na mlade prašičke mrzelo zelo neugodno; a tudi velika vročina ne pospešuje ravno njihovega uspevanja. Marca ali aprila povrženje prašički se lahko kmalu — že po 8 do 10 dneh — ob ugodnem vremenu spuste s prasico na prosto; nič namreč ne škoduje njihovega uspevanju bolj ko bivanje v temnem, mokrem in mrzlem hlevu, ki navadno tudi ni ravno svažen. Prasica bo imela v tem času tudi že kmalu priliko za pašo, kar vpliva zelo ugodno na njeno mleko. Prašički bodo začeli kmalu rovat po zemlji in si tako iskati potrebno rudninsko hrano. Če so prašički stari 14 dni, potem jih moramo začeti navajati na pičo, tem hitreje rastejo in tem manj zahtevajo od matere mleka, kar je za njo zelo ugodno. Da se prašički navajajo na pičo, je najbolje, če jih za nekaj časa ločimo od prasice in jim damo v nizkem korint cel, mezdroljen ječmen, ki ga bodo kmalu začeli zobati. To se naj zgodi večkrat na dan. Odstaviti prašičke že v četrtem tednu je popolnoma napačno. Prašički so v tej starosti še vse premalo razviti, zaostanejo zaradi tega dolgo v rasti in dobe še vrhu tega nelepne telesne oblike. Če so prašički namenjeni za plemo, se pred osmim tednom ne smejo odstavit. Če prasico primerno krmimo, bo dajala še pozneje mleko, tako, da lahko pustimo prašičke brez pomiselkov sesati do dvanajstega tedna. Če jih počasi odstavljamo, končijo pri prasici počasi mleko, ki ga prašički z materjo vred kmalu pozabijo. Ko so prašički odstavljeni, jim moramo dajati dobro, tečno pičo, da hitro rastejo in se lepo razvijajo. Najboljša piča so poleg zelene v tem času oves, ječmen in zdrobljena koruza. Svinjereja mora vedno misliti na to, da raste svinja tem hitreje, čí bolj je mlada.

Vinogradniki, pozor! Kakor hitro preneha dež in začne solnce vnovič pripekati, bo zelo nevarno, da se vsled vlage, ki bo puhtela iz zemlje, in pa vsled vročih solnčnih žarkov poloti trt peronospora in grozdna plesen prav močno. Zato opozarjamo naše vinogradnike, naj poškrpe trte čimprej mogoče z galično-apnenno raztopino in jih obenem poželjajo. Kjer se lahko dobi, porabi naj se 3 odstotna žvepleno-galična zmes, ker se s pomočjo iste obvaruje ne le peronospora, ampak tudi grozdne plesni ali oidiuma.

Vivite se ponuja tudi letos marsikomu in priložnost, naj so ga rabi kot sredstvo zoper peronospora in grozdno plesen. Kakor se je dognalo, ni to sredstvo le malo ali ničvredno, ampak je v razmerju v vsebino stvari, katera bolezen zatira, tudi na sploh predrag. Najboljše, najzanesljivejše in najcenejše sredstvo zoper peronospora je le galično-apnenno raztopina.

Ajda dobra zelena krma. Preden ajda cvete in tudi potem, ko je odcvetela, da dobro zeleno krmo za molzne krave. Ajda krepko raste, potem ni potreba pokladati živini mnogo sena. Kdor pa hoče krmiti z njo šele potem, ko odcveta, pokladati jo sme le v manjši meri in pokladati mora obenem mnogo druge krme. Ako se jo poklada živini šele potem, ko je napravila že posamezna zrna, provzroča pri živini nekoliko omotico; posebno pri prešičih in ovcah se ta takozvana ajdova bolezen pojavi največkrat. Na sploh pa je ajda kot krma le malo vredna, ker ima v sebi še celo pod polovico manj prebavljivih beljakovin kakor travniška detelja in je sploh bolj vodena krma. Če se jo hoče pokladati živini zeleno ajdo, potem naj se ji primeša polovico zelene turšice, kajti če se jo poklada na ta način in da živini vrhutega še nekoliko krme, ki ima v sebi mnogo beljakovin, doseže z njo celo izvrsten uspeh. Priporočila, naj se ji primeša vselej nekoliko gadovega korena (lat. Spargula) in zelene grahorščice ali še najbolje je, če se seje ta zmes kar naravnost na njivo.

Loterijske številke.

Gradec, dne 12. junija: 52, 31, 66, 69, 13.
Trst, dne 19. junija: 5, 51, 78, 20, 33.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

petrolej v peč, da bi bolj gorelo; plamena so jo tako ranila, da je bila kmalu mrtva. Vdova Werle pa je vtila špirit v goreči aparat za kuhati. V plamenih je našla ona in njen otrok smrt. Ženske, bodite previdne!

Oderuhi. Čuje se, da hoče brazilijanska vlada 1 milijon žakljev (vsak po 60 kl) kave sežgati. Na ta način skuša ceno kavi zvišati. To je res zločinsko počenje! In vendar je v velekapitalističnem svetu nekaj navadnega.

Gora podrla se je v Costina d' Ampezzo. Skale so ubile 34 komadov živine.

Rudarska smrt. V rudniku Vulkan na Ogrskem so se razstrelili plini; nato se je več šah-tov podrlo. Pri temu je našlo 9 delavcev smrt; 7 je težko ranjenih, 4 pa še manjkajo.

Velika rudarska nesreča. Iz Pittsburga (Amerika) se poroča, da so se v neki jami Lavakana-rudnika plini razstrelili. 150 rudarjev je v jami zasutih. Našlo se je že več grozno razmesarjenih mrličov.

Slaba znamenja.

Slaba znamenja se nam res kažejo. Če gremo po naših poljih in lokah, ogledujemo travo in setve potem moramo obžalovati njih veliko redkost in si reči, da bomo letos doživeli zopet pomanjkanje zaradi suše, kar nam dela še sedaj velike skrbi. Kajti če bi padlo tudi še dovolj dežja, se to, kar se je v spomlad pri resti zamudilo, ne da več popraviti. Razmeroma strogi zimi s precejšno množino snega je sledila suha mrzla spomlad, v teku katere je zemlja sneg naravnost žejno popila, da je dobila za vire kaj vode, ne bi imela sama od tega kaj korist. Naše upanje, da se bodo travniki na novo pomladili in da bodo vsled lanske suše poškodovana trava pogrnala nove poganjke, se je izjalovilo. Že sedaj lahko prepričano trdimo, da bo sena — kar je pri krmu sploh največjega pomena — manj ko srednji pridelek, kar je tem bolj slabo, ker ni krme nikjer več v zalogi in je vsled tega prisiljena večina kmetov, da bo morala komaj nekoliko poraščene travnike ali spasti ali pa že zeleno kositi za krmo. Če potujemo po deželi, srečavamo povsodi skrbipolne obraze, ki z ro in strahom v bodočnost. Bodočnosti se boje celo premožni kmetovci. K temu pa prihaja še zelo obtežujoča okolnost: tudi naše upanje, da se bode zboljšala cena živini, je ostalo neizpolnjeno. Človek bi lahko pričakoval, da se bode vsled zmanjšane štveila živine, ki ga je povzročilo lansko pomanjkanje krme, cena živine zboljšala. To pa se nikakor ni zgodilo. Merodajni sejmi po deželi kažejo tako slab promet, da morajo živinorci kakor doslej računati s cenami, ki pomenjajo za njih direktno izgubo. Iz tega se pač vidi, da imamo živine nad potrebo in da je trditve naših nasprotnikov, da primanjkuje pri nas živine, le drzna izmišljotina.

Vedno in vedno moramo opozarjati tudi na to, da vplivajo tukaj tudi škodljivo spremenjene razmere na polju našega izvoza živine. V nemčijo in v Švico ne moremo vsled zvišane carine izvažati več toliko živine in zato ni čuda, če se živina ustavlja pri nas in polni naše domače sejme. Nobenega dvoma ni, da se bliža naše kmetijstvo, posebno kar zadeva živinorejo, naravnost polomu. ki bo tem več in huji, ker tvori živinoreja v našem kmetijstvu največji in skoro edini izdatnejši vir dohodkov. Zato treba najresnejše pozornosti merodajnih krogov, da se tukaj reši, kar se da. Pod vsemi okolnostmi se mora takoj, pravočasno, premišljeno in izdatno začeti akcija zoper pomanjkanje. Poleg tega pa moramo posvetiti glavno pozornost temu, da se neizogiben polom v našem živinorejstvu ne bo še pospešil strgovinsko političnimi odredbami. Žalibog ne vidimo za to potrebo dovoljnega umevanja in smo zato prepričani, da bo potrebna vsa naša moč in naša solidaričen nastop, da se izognemo tej eventualnosti. Zato bo dobro za naše kmetovce, če bodo svojo pozornost obrnili na to, da se posebej v trgovinsko političnih stvarih ne bodo iz strankarskih ozirov prodajale njihove koristi, kajti nikak nadomestek, najsi bo že na tem ali na onem polju, ne more izravnati in povrniti velikanske škode, če se ne bo brezpogojno varovala naša živinoreja pred carinskimi inozemstvom. (Mi opozarjamo v tem oziru samo na nevarnost, ki preti naši živinoreji iz balkanskih držav).

Mi upamo in pričakujemo od agrarnih poslancev, da se bodo v teh težkih časih popolnoma zavedali svojih dolžnosti in porabili ves svoj vpliv, da se nam bo narodno premoženje, ki ga reprezentira naša živinoreja, ohranilo. Ves naš državni položaj je vfinancijelnem oziru žalibog tak, da naša živinoreja ne more pričakovati zmanjšanja davčnih bremen, ampak prej še zvišanje. Tudi v drugih rečeh gospodarske politike se lahko trdi, da so tako dolgo brez pomena, dokler se ne izpolni najvažnejša zahteva vsakratne agrarne reforme, ki obstaja v tem, da dobi naše domače kmetijsko delo v polnem obsegu zaslužno plačilo.

Upamo, da so si naši člani in bralci svesti nevarnega položaja in da bodo, ne da bi obupali, pravočasno porabili vsa sredstva, da se bode ta nevarnost odvrnila.

Glavni tajnik J u v a n, v »Gosp. Glasniku.«

svojo častno izjavo v listih natisniti. Auer-
podaj menda dovolj!

adnu
nj in
er je
a ču-
če bi

la župana v Celovcu je bil izvoljen dr.
Metnitz, za njegovega namestnika pa
dr. Metznitz je eden glavnih vodi-
naprednjakov na Koroškem in jako talen-
delavni mož. Čestitamo njemu in mestu
izvolitvi!

Metnica našli so v Witschdorfu v vodi. Mr-
ni hčerke tajnika iz Winklerna.

Porotno sodišče v Celovcu obravnavalo je
uboj. Zagovarjati se je imel hlapec
Stöfelz iz Gundersdorfa. V pijanosti so se
svirali in je Stöfelz pri temu tovariša Sima
tako težko ranil, da je ta v par dneh
Obsojen je bil zato na 8 mesecev težke

Sleparila je kuharica Marija Kopeinig
knjižico in oškodovala na ta način
ljudi za skupno svoto blizo 900 K. Obso-

je bila samo na 14 dni zapora. — Porota
obravnavala potem o zločinu razžaljenja veli-

na, ki so ga zakrivali trije mladi italijanski
metovci. Obsojena sta bila Vidali in Grion
na 8 mesecev težke ječe.

Dviji bik je vrgel posestnika Komarja v
vzduh tako močno ob zid, da je revež pri-

težke poškodbe in izgubil eno oko.

iz vlaka je skočil železničar Trolle iz Vasaha;
doma je šel v drugi vlak in ko je to za-

skočil je doli. Padel je tako nesrečno, da
tako mrtev. Nesrečnež zapušča vdovo in

sveto.

ljubi „Štajerc“. Na obtožni klopi sedel je
Holandec. Zagrešil je to, da je v neki

policaja „osla“ imenoval. Bil je zato na
zapora obsojen. Pri vratih se je še en-

obrnil in vprašal z resnimi pogledi: „Torej
sme policaja osla imenovati?“

„Gotovo ne sme“, mu odgovori sodnik, „policijo
sme žaliti; prihodnjič dobite še več.“

„Pravi obtoženeč,“ policaja torej ne
osla imenovati; ali oslu pa menda smem

policaj?“ — Sodnik se je nasmešnil in je
rekel: „No, ako vam to zadošča.“

„Zadovoljen sem,“ obtoženeč še enkrat k sodniku, se uljudno
loni in pravi: „Dober dan, policaj!“

Grozna nevihta je divjala te dni v komita-
Steinmanger na Ogrskem. Strela je več oseb

Tako je bil ubit kmet Badics, ki se je
stavil pod neko drevo. Na polju je ubila strela

delavca, v hiši kmeta Szöke gospodinjo.
Strela je udarila strela v otroški vrtec in ubila

otroka, medtem ko je poleg ležeči dojen-
neranjen ostal. Pod nekim drevesom je stalo

kmetov; strela je ubila vse. V Terebesu je
ubila kmetico Toth, ki je ravno otroka

dojenček je živ. V Kikindi je ubila strela
kmetico, ki je ravno kuhala itd.

Novi davki. Tudi v nemški državni zbornici
na nove davke. Iz krogov prebivalstva

zahteva m. dr. še sledeče davke: na
metno in židano blago, na lepoticje, zlat-

na, dragoceno kamenje, pse, mačke, klavirje,
amofone, razglednice; nadalje davek za igranje

arija, za lepe sobe, na kadenje, na kartanje;
avek za vse, ki so čez 200 funtov težki, za

menjene brez otrok itd. itd. Jako dobro bi tudi
to, ko bi se vpeljal davek na neumnost; hajd

bi morali klerikanci plačevati...

Troje oseb zgorelo je pri zadnjem velikem
žaru v Tevrju na Ogrskem. Zgorelo je skupno

hiš in gospodarskih poslopij.

Kolera divja že mesece sem v Petersburgu.
Pretekli ponedeljek je zopet 19 oseb na koleri

umrlo.

Kobilice nastopajo letos zopet posebno hudo
Krasu (Kranjsko). Deloma se je šole zaprlo

otroke navodilo, da uničujejo to požrešno
žival.

Morilec iz ljubezni. V Hütteldorfu je ustrelil
letni Juri Skala 15 letno Rozo Binder, ker

ni hotela uslišati njegovo ljubezen. Tudi neko
žakinjino je pri streljanju ranil. Bil je čisto

čist; ko so ga prijeli, je le zaklical: Pošljite
ga na policijo.

Zenska neprevidnost je uničila v Mün-
zopet 3 življenj. Gospa Ascher je vtila

sko